

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättandet av den digitala euron (*förordningen om den digitala euron*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 28 juni 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättandet av den digitala euron samt till Europaparlamentets och rådets förordning om tillhandahållande av tjänster i digital euro av betaltjänstleverantörer registrerade i medlemsstater som inte har euron som valuta och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 19 oktober 2023

Näringsminister Wille Rydman

Finanssekreterare Atte Jantunen

11.10.2023

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDET AV DEN DIGITALA EURON**1 Bakgrund**

Kommissionen antog den 28 juni 2023 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning med lagstiftning om den digital euro (COM(2023) 369 final och COM(2023) 368 final). Förslaget är en del av Europaketet, där det föreskrivs om centralbankspengars, inklusive eurosedlar och euromynts, ställning i lagstiftningen.

2 Förslagets syfte

Syftet med förslaget till lagstiftning om den digitala euron är att säkerställa att den breda allmänhetens tillgång till centralbankspengar tryggas även i den digitala tidseran. Sedlar och mynt är tills vidare den enda formen av centralbankspengar som den breda allmänheten har tillgång till, men när kontantbetalningarna minskar i och med digitaliseringen kan de inte ensamma stödja EU:s ekonomi.

Genom förslaget införs ett regelverk om digital euro som eventuellt kommer att ges ut av Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna i de medlemsstater som har euron som valuta. Det föreslagna regelverket säkerställer att allmänheten har möjlighet att använda ett lagligt betalningsmedel i digital form, erbjuder allmänheten moderna och kostnadseffektiva betalningsmedel samt säkerställer samtidigt ett strakt integritetsskydd och personuppgiftsskydd i samband med digitala betalningar, upprätthåller finansiell stabilitet och främjar tillgänglighet och finansiell integration.

Förslaget främjar konkurrensen, effektiviteten, innovationen och motståndskraften inom EU:s digitaliserande ekonomi. Dessutom kompletteras förslaget med en förordning för att betaltjänstleverantörer som är etablerade i medlemsstater som inte har euron som valuta ska kunna tillhandahålla tjänster i digital euro i euroområdet.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Förslaget till förordning möjliggör ett regelverk jämte definitioner för digital euro. Förslagets viktigaste delar är förutom definitionerna av ställning som lagligt betalningsmedel dessutom de aspekter som gäller distribution av betalningsmedlet, tryggandet av finansiell stabilitet, tekniska egenskaper samt integritetsskydd och personuppgiftsskydd.

Innehåll, definitioner, inrättande och utgivning

Syftet med förslaget till förordning är att införa begreppet digital euro och ett regelverk för den (artikel 1) jämte definitioner (artikel 2). Digital euro inrättas som den digitala formen av den gemensamma valutan (artikel 3) och den ges ut av Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna. I enlighet med fördragen ska Europeiska centralbanken ha ensamrätt att besluta om utgivning av den digitala euron, och den digitala euron ska ge upphov till en direkt skuld för centralbanken i förhållande till allmänheten (artikel 4).

Tillämplig lagstiftning

Lagstiftning som ska tillämpas på den digitala euron är betaltjänstdirektivet 2015/2366 och det nya betaltjänstdirektiv och den betaltjänstförordning som ska ersätta det i fortsättningen.

Direktivet 2015/849 samt förordningarna 2021/1230 och 2015/847 ska också tillämpas på den digitala euron. Dessutom får ECB i enlighet med sina befogenheter anta regler och standarder som ska tillämpas på den digitala euron (artikel 5). De behöriga myndigheterna enligt direktiven (EU) 2015/2366 och (EU) 2015/849 ska övervaka efterlevnaden av denna förordning, så att den förstnämnda övervakningen ska göras i samarbete med Europeiska centralbanken. Dessutom ska medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som följer de i förordningen angivna skyldigheterna i anslutning till ställningen som lagligt betalningsmedel och begränsningen av avgifter, samt övervakar fullgörandet av dessa skyldigheter (artikel 6).

Ställning som lagligt betalningsmedel

Precis som eurokontanter redan nu ska också den digitala euron ges ställning som lagligt betalningsmedel. Den digitala euron ska godtas till dess fulla nominella värde liksom dess förmåga att infria en betalningsförpliktelse. Fordringsägaren ska inte kunna vägra att ta emot den digitala euron, om inte betalaren och fordringsägaren har kommit överens om ett annat betalningsmedel (artikel 7). En överenskommelse om ett annat betalningsmedel ska basera sig på ett bilateralt avtal, men överenskommelsen får inte användas för att förhindra betalarnas rätt att använda ett lagligt betalningsmedel (artikel 10). Skyldigheten att ta emot den digitala euron på grund av dess ställning som lagligt betalningsmedel är dock förenad med undantag, såsom mikroföretag som inte tar emot e-betalningar och betalningar mellan fysiska personer (artikel 9). Kommissionen ges också befogenhet att utvidga undantagen genom delegerade akter (artikel 11). De olika formerna av centralbankspengar och lagliga betalningsmedel, det vill säga digital euro och eurokontanter, ska vara konvertibla till pari, och dessutom ska betalaren ha rätt att välja betalningsmedel i situationer där det är obligatoriskt att godta bägge (artikel 12).

Distribution

Alla auktoriserade betaltjänstleverantörer enligt betaltjänstdirektivet i EU, det vill säga kreditinstitut, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar, kan tillhandahålla allmänheten betaltjänster i digital euro i enlighet med definitionerna. Betaltjänstleverantörerna ska tillhandahålla insättnings- och uttagsfunktioner, samt säkerställa att till exempel innehavsgränser iakttas och på begäran tillhandahålla kunder möjlighet till automatiskt uttag till kundens bankkonto när innehavsgränsen överskrids (automatiskt uttag). Digitala euro ska vara konvertibla till pari med kontotillgodohavanden och elektroniska pengar som denominerade i euro. Avtalsförhållanden mellan ECB och de nationella centralbankerna och allmänheten utesluts. Dessutom ges allmänheten möjlighet att öppna flera konton för digitala euro. (artikel 13)

Kreditinstitut som tillhandahåller allmänheten betalkonton med grundläggande funktioner ska också vara skyldiga att på begäran tillhandahålla fysiska personer i euroområdet tjänster relaterade till den grundläggande användningen av den digitala euron. För fysiska personer som inte har ett betalkonto med grundläggande funktioner och som inte vill ha tillgång till grundläggande tjänster i digital euro i ett kreditinstitut ska medlemsstaterna utse en offentlig aktör (till exempel regionala eller lokala myndigheter eller ett postgiroinstitut) som är skyldig att tillhandahålla allmänheten grundläggande tjänster i digital euro. Dessutom ska de distributionsskyldiga aktörerna tillhandahålla hjälp och handledning vid användningen av digitala tjänster för personer med särskilda behov. Till denna grupp räknas till exempel personer med funktionshinder, funkt-

ionsbegränsningar eller begränsade digitala färdigheter samt äldre personer. En aktör med allmän distributionsskyldighet ska tillhandahålla dessa tjänster och denna handledning ansikte mot ansikte. Dessutom utfärdar Europeiska bankmyndigheten och myndigheten för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism riktlinjer om förhållandet mellan grundläggande betaltjänster och AML-lagstiftningen. (artikel 14)

Användning av den digitala euron som värdebevarare och som betalningsmedel

Europeiska centralbanken bör utarbeta instrument för att begränsa användningen av den digitala euron som värdebevarare, inklusive innehavsgränser. Artikel 16 i förordningen definierar en uppsättning kriterier, utifrån vilka Europeiska centralbanken ska utveckla och använda sådana instrument för att värna om den finansiella stabiliteten. Dessa instrument ska inte förhindra godtagande och initiering av en betalningstransaktion i digital euro. Inom ramen för denna förordning ska Europeiska centralbanken fatta beslut om när och hur dessa instrument ska användas samt om kalibrering av dem. Enligt förordningen bör den digitala euron inte innefatta ränta.

I artikel 17 föreslås det att handlares avgifter och förmedlingsavgifter regleras så att de inte överstiger det lägsta av följande belopp: a) de relevanta kostnaderna för tillhandahållande av tjänster i digital euro, inklusive en rimlig vinstmarginal. b) kostnader för alternativa jämförbara betalningsmedel. Europeiska centralbanken ska kontinuerligt följa och offentliggöra utvecklingen i fråga om kostnaderna och prissättningen för betalningar.

Distribution utanför euroområdet

Tillgången till och möjligheten att använda den digitala euron utanför euroområdet beror på om fysiska och juridiska personer är bosatta eller etablerade i en medlemsstat utanför euroområdet eller i ett tredjeland. Tillgång till och användning av den digitala euron i en medlemsstat utanför euroområdet ska vara möjligt under två villkor: 1) Medlemsstaten utanför euroområdet gör en förfrågan och åtar sig att uppfylla ett antal villkor. 2) Europeiska centralbanken och den nationella centralbanken utanför euroområdet avtalar om nödvändiga genomförandeåtgärder. (artikel 18)

Tillgång till och användning av digital euro i ett tredjeland ska likaså vara möjlig under två villkor: 1) Unionen och tredjelandet sluter ett internationellt avtal som förbinder tredjelandet att uppfylla ett antal villkor. 2) Europeiska centralbanken och den nationella centralbanken utanför euroområdet avtalar om nödvändiga genomförandeåtgärder. (artikel 19)

Tillgång till och användning av digital euro ska också vara möjlig i territorier som har ingått monetära avtal med unionen med förutsättning att det monetära avtalet föreskriver det (artikel 20). Artikel 21 fastställer regler för betalningar mellan den digitala euron och lokal valuta. Europeiska centralbanken och centralbankerna utanför euroområdet bör ingå ett förhandsavtal om saken och främja smidiga betalningar.

Tekniska egenskaper

Den digitala euron bör utformas på ett sådant sätt som underlättar allmänhetens användning, inklusive ekonomiskt utsatta personer eller personer som riskerar ekonomisk tillhörighet, personer med funktionshinder, funktionsbegränsningar eller begränsade digitala färdigheter, och äldre personer. Det ska inte kunna krävas att de som använder den digitala euron har ett insättnings- eller betalningskonto, trots att en del av funktionerna kan kräva det. Användaren ska ha rätt att ange ett bankkonto som kopplas till digitala euron för att möjliggöra automatiserade

överföringsmekanismer. Förordningen möjliggör gemensam användning av konton och varje konto ska ha ett unikt kontonummer. (artikel 22)

Den digitala euron ska vara tillgänglig för betalningstransaktioner både online och offline från och med den första utgivningen av den digitala euron, och även för villkorsstyrda betalningstransaktioner. Den digitala euron får inte utgöras av programmerbara pengar, det vill säga användningen får inte genom inbyggda definierade utgiftsvillkor endast begränsas till att köpa specifika typer av varor eller tjänster eller omfattas av tidsgränser efter vilka de inte längre kan användas. Den digitala euron är avsedd att vara en digital form av gemensam valuta och fullt utbytbar till eurokontanter. (artiklarna 23 och 24)

Distributionsmetoder

De betalningsapplikationer för digital euro som erbjuds användarna ska vara kompatibla med de europeiska digitala identitetsplånböckerna, beträffande vilka lagstiftning bereds som bäst i EU (kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 när det gäller upprättande av ett ramverk för en europeisk digital identitet, dvs. ändring av den s.k. eIDAS-förordningen). En betaltjänstleverantör som distribuerar den digitala euron ska ge användare av den digitala euron möjlighet att utnyttja funktionerna i plånboksapplikationen i enlighet med eIDAS-förordningen (artikel 25). För att uppnå samverkansfördelar bör Europeiska centralbanken säkerställa att den digitala euron är kompatibel med privata digitala betalningslösningar, detta betyder till exempel delade infrastrukturer och betalterminaler eller användning av öppna standarder (artikel 26).

För att lösa konflikter bör ECB tillhandahålla stödtjänster för att lösa till exempel tekniska och bedrägerikonflikter i hela euroområdet. ECB får inte agera som en part i dessa tvister. ECB får anlita andra aktörer för att utveckla, leverera och underhålla stödtjänster. (artikel 27)

Betaltjänstleverantörer som distribuerar den digitala euron får tillhandahålla sina kunder antingen sitt eget gränssnitt eller ECB:s gränssnitt och ska därvid säkerställa att kontona är snabbt och lätt tillgängliga och användbara (artikel 28).

I förslaget fastställs förfaranden för hur ofta och av vem kontroller ska utföras för att kontrollera om betaltjänstleverantörernas kunder är listande personer eller enheter som är föremål för EU:s sanktioner (artikel 29).

Betalningstransaktioner i digital euro ska avvecklas omedelbart, det vill säga de är omedelbara betalningar (artikel 30). Användarna av digital euro ska ha möjlighet att byta betaltjänstleverantör när de vill. Om en betaltjänstleverantör i undantagsfall inte är i stånd att tillhandahålla betaltjänster i digital euro, till exempel för att uppgifter gått förlorade, ska ECB eller de nationella centralbankerna stödja överföringen av tjänsterna till en annan betaltjänstleverantör som kunden önskar utan den icke funktionsdugliga tjänstleverantörens samtycke (artikel 31). ECB kan inrätta en allmän mekanism för upptäckt och förebyggande av bedrägerier för att säkerställa betalningstransaktionerna (artikel 32).

Tillverkare av mobila originalenheter och leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster åläggs att tillförsäkra åtkomst till alla hårdvaru- och mjukvarukomponenter som behövs för transaktioner i digital euro online eller offline på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor (artikel 33).

Integritetsskydd och personuppgiftsskydd

Artikel 35 definierar de uppgifter för vilka ECB och de nationella centralbankerna får behandla personuppgifter. Till sådana händelser räknas till exempel avveckling av betalningstransaktioner i digital euro och överföring av en icke funktionsduglig tjänsteleverantörs konton till en annan tjänsteleverantör. Behandlingen av personuppgifter bör bygga på åtgärder som garanterar hög säkerhet och ett starkt integritetsskydd, såsom kryptering och pseudonymisering, så att personuppgifter inte kan härledas till användaren till följd av ECB:s eller de nationella centralbankernas åtgärder. I artiklarna 34 och 36 föreskrivs det om grunderna för behandling av personuppgifter som utförs av betaltjänstleverantörer och leverantörer av stödtjänster. Kommissionen ska ges delegerad befogenhet att fastställa de kategorier av personuppgifter som behandlas av ECB, de nationella centralbankerna, leverantörer av stödtjänster och betaltjänstleverantörer.

Förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I artikel 37 i förslaget föreskrivs om åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med betalningstransaktioner i digital euro offline. Betalningstransaktioner i digital euro offline ska omfattas av ett starkare integritetsskydd än onlinebetalningar. För offlinebetalningar i digital euro har betaltjänstleverantörerna, ECB och de nationella centralbankerna inte tillgång till personlig transaktionsdata. Betaltjänstleverantörer har endast tillgång till uppgifter om offline-enheten och insättningar och uttag, på samma sätt som när användare sätter in eller tar ut kontanter. Betaltjänstleverantörer ska vid behov kunna överföra dessa data till centralen för utredning av penningtvätt (FIU) eller andra behöriga myndigheter när man undersöker en tvivelaktig transaktion eller vilket förbrott som helt till penningtvätt eller finansiering av terrorism enligt finsk lag. Kommissionen har befogenhet att genom kommittéförfarandet utfärda betalnings- och innehavsbegränsningar för betalningar i digital euro offline.

Slutbestämmelser

Kommissionen ska ha befogenhet att anta delegerade akter med stöd av artiklarna 11, 34 och 35. ECB ska rapportera om den digitala euron inom ramen för sin regelbundna rapportering. Den ska lämna en särskild rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen om instrumenten för att begränsa användningen av digital euro för investeringar, det vill säga för att värna om finansiell stabilitet, och om parametrar i anslutning till användningen av dem senast 6 månader före den planerade utgivningen av den digitala euron och därefter med jämna mellanrum. Kommissionen bör även rapportera om effekterna av instrumenten på finansiella institut och förmedling av finansiering. (artikel 40)

Ikraftträdande och översyn

Förordningen träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning (artikel 42).

Kommissionen ska göra en första översyn tre år efter den dag då förordningen började tillämpas (och därefter vart tredje år) och rapportera till Europaparlamentet och rådet om sina viktigaste slutsatser. Översynen ska genomföras i enlighet med kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning. (artikel 41)

Bestämmelser som gäller betaltjänstleverantörer i medlemsstater utanför euroområdet

Det förslag till förordning (COM(2023) 368 final) som kompletterar förslaget om digital euro förenhetligar bestämmelserna om tillhandahållande av tjänster i digital euro som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer som är etablerade i medlemsstater som inte har euron som valuta.

Förordningen förenhetligar den tillämpliga lagstiftningen, definitioner och behöriga myndigheter när det gäller distributionen av den digitala euron. Dessutom preciseras definitionerna av gränsöverskridande betalningar i unionen (EU) 2021/1230 så att de börjar täcka centralbankspengar utgivna för allmänt bruk (artikel 7).

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Rättslig grund

Det förslag till förordning som gäller en ny form av centralbankspengar, det vill säga digital euro, som görs tillgänglig för allmänheten vid sidan av eurosedlar och euromynt, grundar sig på artikel 133 i EUF-fördraget och förslaget behandlas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. I artikel 133 i EUF-fördraget föreskrivs: ”Utan att det påverkar Europeiska centralbankens behörighetsområde ska Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet föreskriva nödvändiga åtgärder när det gäller användningen av euron som gemensam valuta. Dessa ska beslutas efter det att Europeiska centralbanken har hörts.”

Förslaget kompletteras av en förordning för att även sådana betaltjänstleverantörer som är etablerade i medlemsstater som inte har euron som valuta ska kunna tillhandahålla tjänster i digital euro i euroområdet. Detta förslag till förordning grundar sig på artikel 114 i EUF-fördraget och genom det tryggas fri rörlighet för betaltjänster i hela unionen genom att föreskriva om tjänster i digital euro som distribueras av betaltjänstleverantörer som är etablerade i medlemsstater som inte har euron som valuta.

Statsrådet anser att förslagen som gäller rättslig grund är motiverade.

Subsidiaritetsprincipen

I enlighet med artikel 3.1 c i EUF-fördraget har unionen exklusiv befogenhet vad gäller den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta. Inom detta område är åtgärder av euroområdets medlemsstater inte möjliga och subsidiaritetsprincipen enligt artikel 5.3 i EUF-fördraget är således inte tillämplig. När det gäller det förslag till kompletterande förordning som gäller den gemensamma marknaden är avsikten att säkerställa att lagstiftningen tillämpas på betaltjänstleverantörer i hela EU, så det anses att målen för lagstiftningen kan bäst uppnås på EU-nivå. Statsrådet anser att lagstiftningsförslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

Statsrådet anser att lagstiftningsförslaget i princip är förenligt med proportionalitetsprincipen. På grund av de olösta frågorna i anslutning till det tekniska genomförandet av den digitala euron är det svårt att uppskatta till exempel investeringskostnadernas storlek och inriktning inom ramen för förslaget till förordning.

Mikroföretag som inte godtar elektroniska betalningsmedel, icke-vinstdrivande föreningar samt individer som inte är verksam inom kommersiell verksamhet undantas från skyldigheten att godta betalningar i digital euro.

När det gäller distribution av den digitala euron kan alla betaltjänstleverantörer distribuera den digitala euron, men endast kreditinstitut som bedriver betalkonton med grundläggande funktioner ska vara skyldiga att distribuera det digitala eurokontot på begäran av sina kunder. Att

ålägga alla betaltjänstleverantörer distributionsskyldighet utan personkundsverksamhet skulle ställa tjänsteleverantörerna inför ett oproportionerligt krav.

Den kompletterande förordningen som gäller den gemensamma marknaden behövs för att förebygga hinder på den inre marknaden mellan betaltjänstleverantörer som är etablerade i euroområdet och utanför det.

5 Förslagets konsekvenser

Statsrådet anser att det är utmanande att bedöma de exakta effekterna av den digitala euron, eftersom forsknings- och utredningsfasen för detta betalningsinstrument pågår fortfarande, och man har ännu inte beslutat hur man ska gå vidare med projektet. Dessutom har ECB ensamrätt att besluta om eventuell utgivning av digital euro, eller att inte ge ut digital euro, genom sitt eget beslutsförfarande.

Konsekvenser för företagen (handlarna)

Enligt kommissionens bedömning kommer mottagandet av betalningar att orsaka kostnader för de företag som tar emot digitala euro. Handlarna förväntas stå för de kostnader som hänförs till de egna systemen. Investeringskostnaderna kan förväntas bli lägre för handlare som redan från tidigare godtar digitala betalningar.

Avgifter som hänförs till transaktionerna samt årsunderhålls- och licensavgifter för POS-betalterminaler uppskattas utgöra rörliga kostnader för handlarna. Det kan dock förväntas att handlarnas rörliga kostnader för den digitala euron inte blir högre än kostnaderna för befintliga betalningsmedel.

Enligt kommissionens bedömning kostar uppdateringen av handlarnas betalterminaler så att de blir kompatibla med de erforderliga sätten att initiera betalningar (t.ex. NFC och/eller QR-kod) cirka 40–75 euro per betalterminal. Enligt ECB:s statistik fanns det 2021 cirka 13,5 miljoner betalterminaler i euroområdet. I Finland fanns det enligt 2020 års statistik 136 tusen betalterminaler.¹ Kommissionen uppskattar att för de handlare som från tidigare använder elektroniska betalningar blir det totala investeringskostnaderna maximalt 0,5–1 miljarder euro i hela euroområdet. För de handlare som tills vidare inte använder elektroniska betalningar uppskattas de totala investeringskostnaderna vara mellan 125 och 250 miljoner euro i hela euroområdet.

Genom att använda samma beräkningsmetod som kommissionen skulle motsvarande investeringskostnaderna för handlare som tar emot elektroniska betalningar i Finland enligt statsrådets uppskattning vara maximalt mellan 5,4 och 10,2 miljoner euro. Statsrådet bedömer att antalet handlare som inte från tidigare tar emot elektroniska betalningar, och som i fortsättningen skulle beröras av obligatoriskt godtagande av digital euro, är begränsat. Bedömningen grundar sig på 2020 års SPACE-undersökning, enligt vilken 81 procent av (alla) betalningstransaktioner som äger rum på fysiska handelsplatser är elektroniska betalningstransaktioner.²

Det eventuella behovet av att uppdatera betalterminalerna påverkas dock avsevärt av det tekniska genomförandet av den digitala euron. Betalterminalernas naturliga förnyelsecykel är ungefär fyra år, varvid även den systemutveckling som äger rum medan arbetet med att utveckla den digitala euron pågår kan göra det möjligt att ta emot betalningar i digital euro utan extra

¹ <https://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000001404>

² https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html

investeringar, eftersom kompatibiliteten i fråga om privata betalningsmedel kan främjas genom utvecklingsarbete och lagstiftning. När det gäller handlarnas kostnader väntar kommissionen inte att de årliga bruks-, underhålls och transaktionskostnaderna blir högre än med de nuvarande betalningsmedlen.

Den digitala euron förväntas öka konkurrensen på betalningsmarknaden. Handlare samt små och medelstora företag kan dra nytta av den ökade konkurrensen i form av lägre kostnader för att ta emot betalningar och ökad innovation. Enligt kommissionens bedömning kommer de långsiktiga fördelarna med ökad konkurrens att överstiga kostnaderna för införandet. Kommissionen konstaterar att potentiella genomförandemetoder där man inte behöver skaffa ny fysisk infrastruktur, såsom betalterminaler, kan minska handlarnas kostnader. Om detta inte är möjligt av tekniska orsaker eller orsaker som har att göra med finansiell stabilitet kan undantagen från skyldigheten att godta den digitala euron vid behov utvidgas till vissa grupper av handlare.

Konsekvenser för betaltjänstleverantörerna och bankerna

De kostnader som i det första skedet uppstår för betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betaltjänster i digital euro har att göra med att de gränssnitt, back-end-system och affärsprocesser som erbjuds kunderna måste göras kompatibla med det nya betalningsmedlet. Investeringskostnader för gränssnitt när distributionen inleds hänför sig till exempelvis uppbyggandet av kompatibilitet hos mobilapplikationer, nätbankernas gränssnitt och kontantautomater. Kostnader i anslutning till betaltjänstleverantörernas back-end-system bedöms uppstå vid samordningen av de system som har att göra med initiering och mottagande av betalningar samt hantering av konton. Behov av att anpassa affärsprocesserna kan uppstå i fråga om förhindrande av penningtvätt, kundkontroll, bedrägeribekämpning, ekonomisk förvaltning och andra affärsprocesser. Kommissionen konstaterar att största delen av processerna och systemen finns redan för att tillhandahålla andra betaltjänster.

Kommissionen konstaterar att det i detta skede av projektet råder osäkerhet kring investeringskostnadernas storlek, eftersom det fortfarande är osäkert hur den digitala euron kommer att genomföras tekniskt, och det går således inte att exakt uppskatta kostnaderna för systemens kompatibilitet. Kommissionen konstaterar att enligt de kalkyler som gjorts utifrån konsekvensbedömningarna av förordningen som gäller direkta betalningar skulle investeringskostnaderna för den digitala euron i den inledande fasen eventuellt som högst vara 1,3 miljoner euro per betaltjänstleverantör. Med tillämpning av en bedömningsmetod³ som bättre beaktar betaltjänstleverantörernas storlek bedömer kommissionen att kostnaderna per betaltjänstleverantör i den inledande fasen av den digitala euron kommer att vara i medeltal cirka 700 000 euro. I fråga om de betaltjänstleverantörer som tar emot betalningar (acquirer) kan kommissionen inte uppskatta kostnaderna på grund av brister i tillgängliga data, men konstaterar att dessa aktörer kan täcka investeringskostnaderna till exempel i form av handlares avgifter.

Kommissionen bedömer att efter investeringsfasen orsakas distributörerna av den digitala euron operativa kostnader för tillhandahållande och underhåll av tjänsterna. Till dessa kostnader hör kostnader för till exempel datanätförbindelser, bedrägeribekämpning, kundservice, hantering av

³ I konsekvensbedömningen av förordningen som gäller direkta betalningar gjorde kommissionen en indelning av ett stickprov bestående av 2886 tjänstleverantörer utifrån aktörernas storlek. För mindre betaltjänstleverantörer med en balansomslutning på mindre än en miljard euro uppskattade kommissionen kostnaden i den inledande fasen till följd av förordningen som gäller direkta betalningar till 10 000–143 000 euro och för större aktörer uppskattade kommissionen kostnaden i den inledande fasen till 100 000–1 300 000 euro.

betalningsrörelsen, samt uppfyllande av kraven på kundkontroll och förhindrande av penningtvätt. Kommissionen uppskattar att dessa kostnader är ungefär lika stora som kostnaderna för nuvarande motsvarande aktörer och konstaterar att tjänsteleverantörerna kan dra nytta av skal fördelar genom att utnyttja de nuvarande processerna, och det går således inte att uppskatta kostnaderna exakt utan att närmare känna till hur den digitala euron kommer att genomföras tekniskt och dess kompatibilitet med de befintliga systemen. Kommissionen bedömer att eventuella nya rapporteringskrav inte ökar kostnaderna för betaltjänstleverantörerna utöver de nuvarande rapporteringskraven.

Kommissionens bedömning är att ur betaltjänstleverantörernas synvinkel kan den digitala euron som ett nytt konkurrerande betalningsmedel antingen stödja eller utmana mellanhändernas affärsverksamhet. Den digitala euron möjliggör inkomster för aktörerna från distributionen av digital euro. Å andra sidan kan den digitala euron minska marknadsandelen för de nuvarande privata elektroniska betalningsmedlen, vilket kan leda till att avgiftsintäkterna från vissa av betaltjänstleverantörernas produkter sjunker. Den digitala euron kan förändra konkurrensen så att en del av marknadsaktörerna kan utöka och en del förlora marknadsandelar till följd av det nya betalningsmedlet. Förändringarnas storlek beror på de totala investeringskostnaderna, affärsverksamhetens och den digitala eurons avgiftsstruktur, samt på de ytterligare tjänster som betaltjänstleverantörerna bygger upp runt den digitala euron.

Kommissionen bedömer också att fortsatt tillgång till centralbankspengar som ankare för allmänna pengar och möjligheten att använda dem i digital form ger stabilitet åt kreditinstitutens verksamhet.

Konsekvenser för den finansiella stabiliteten

Enligt kommissionens bedömning stärker utgivningen av och tillgången till digital euro grunden för det monetära systemet, det monetära ankaret, även i den digitala tidseran. Centralbankspengar fungerar som värdemätare och affärsbankspengars värde grundar sig på deras utbytbarhet mot centralbankspengar. När centralbankspengarna behåller sin ställning upprätthålls förtroendet för det monetära systemet och därmed också finansiell stabilitet. Centralbankspengarnas användbarhet stödjer också förtroendet för affärsbanksinsättningar.

Centralbankspengar har på grund av sin avsaknad av kreditrisker en fördel framom affärsbankspengar som insättningsform. Den digitala euron kan således locka allmänhetens insättningar från inlånings- och affärsbanker, vilket kan försämra inlånings- och affärsbankernas finansiella ställning om de måste konkurrera om kundernas insättningar i fråga om till exempel högre inlåningsräntor eller annat serviceutbud. I kommissionens förslag begränsas intresset för den digitala euron som investeringsobjekt genom att förbjuda ränta på den.

Enligt ECB:s undersökning, som kommissionen nämner, skulle efterfrågan på digital euro, utan särskilda begränsningar, variera från 500 miljarder euro i scenariot med måttligt intresse till 7 500 miljarder euro i scenariot med stort intresse. I de nämnda scenariona skulle ett eventuellt utflöde av banksättningar vara mellan 180 miljarder och 6 300 miljarder euro. Enligt ECB:s simuleringar skulle bankerna i euroområdet klara av scenariot med måttlig efterfrågan med stor marginal. I scenariot med större intresse skulle bankerna bli tvungna att ty sig till centralbanksfinansiering med säkerhet för att klara av utflödet. Kommissionen konstaterar att mindre banker, som är beroende av finansiering i form av insättningar, är mer sårbara än större banker eller länder med mer diversifierad affärsverksamhet.

I Finland var finansieringsunderskottet inom kreditinstitutssektorn 152,5 procent den 31 mars 2023, det vill säga 81,6 högre än medeltalet i EU.⁴ I Finland kommer ungefär hälften av kreditinstitutssektorns finansiering från andra källor än allmänhetens och offentliga samfunds insättningar.⁵

Trots att det inte har satts någon innehavsgräns för den form av centralbankspengar som allmänheten har tillgång till för närvarande, det vill säga kontanter, ges ECB i fråga om den digitala euron möjlighet att vid behov ange begränsningar, för att den digitala euron inte ska förvärra finansieringsunderskottet genom att locka från insättningar till centralbankspengar. Begränsningarna kan enligt kommissionens bedömning eventuellt försämra den digitala eurons användbarhet, men de möjliggör effektiv förmedling av finansiering inom det finansiella systemet med betoning på den digitala eurons ställning som betalningsmedel i stället för investeringsobjekt. Möjligheten att begränsa användningen av den digitala euron för investeringar med iakttagande av de angivna kriterierna, såsom möjlighet till smidiga betalningar, tryggar fortsatt finansiell stabilitet och finansförmedling inom ekonomin.

I kommissionens bedömning ses möjligheten till åtgärder för att trygga finansiell stabilitet som helhet effektivare än obegränsad tillgång till digital euro. Begränsningarna kan eventuellt minska efterfrågan på digital euro och eventuellt öka den operativa komplexiteten. Enligt kommissionens uppskattning kommer eventuella användnings- och innehavsgränser för användarna inte att öka kostnaderna för betaltjänstleverantörerna, för redan med de nuvarande systemen kan aktörerna ange dagliga uttags- eller överföringsgränser för användningen av konton och betalningsmedel.

Konsekvenser för medborgarna

I och med den digitala euron har medborgarna i framtiden eventuellt tillgång till pengar utan kreditrisker som getts ut inom eurosystemet även i digital form. Kommissionen väntar inte att den digitala euron ska orsaka några direkta kostnader för personkunderna, eftersom den grundläggande användningen av digital euro är avgiftsfri för dem. Kommissionen bedömer att den digitala euron bidrar till att stärka medborgarna tillgång till elektroniska betaltjänster genom att utöka utbudet av betalningsmedel. Dessutom anser kommissionen att den digitala euron förbättrar den finansiella integrationen genom att erbjuda dem som står utanför banktjänsterna tillgång till betaltjänster i digital euro. Statsrådet bedömer att den offentliga sektorns distributions- och serviceskyldighet erbjuder även de personer som inte vill eller har möjlighet att öppna tjänster i digital euro via ett kreditinstitut tillgång till betaltjänster.

Kommissionen bedömer att den digitala euron vid betalningar online erbjuder ett likadant integritetsskydd som de nuvarande elektroniska betalningsmedlen. Vid små betalningar offline bedömer kommissionen att den digitala euron erbjuder ett starkt integritetsskydd, likadant som när kontanter används. Kommissionen anser att den valda linjen respekterar integritetsskyddet och personuppgiftsskyddet i enlighet med artiklarna 7 och 8 i EU-stadgan, och eventuella undantag är möjliga endast om den är absolut nödvändig i enlighet med artikel 52 i stadgan. Enligt

⁴ Med finansieringsunderskott avses skillnaden mellan de krediter som beviljas och de insättningar som tas emot inom kreditinstitutssektorn. Ett större finansieringsunderskott betyder att finansieringen i form av insättningar utgör en mindre andel av bankens finansiering. Kreditinstituten räcker finansieringsunderskottet i huvudsak genom att skaffa finansiering i skuldform på den internationella finansieringsmarknaden.

⁵ https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/tiedotteet-ja-julkaisut/lehdistotiedotteet/2023/finanssivalvonnan_lehdistotilaisuus_150323.pdf

kommissionens bedömning uppfyller lagstiftningen om digital euro kraven på behandling av personuppgifter i den allmänna dataskyddsförordningen och förordningarna om behandling av personuppgifter i unionens institutioner.

Kommissionen bedömer att den digitala euron stärker ekonomins motståndskraft särskilt genom att möjliggöra transaktioner offline, så att transaktionerna fungerar även vid avbrott i förbindelserna. Å andra sidan bedömer kommissionen att den eventuella positiva effekten på motståndskraften är beroende av hur betalningsmedlet i fråga användas under normala tider, eftersom betalningar offline kräver att pengar sätts in på det så kallade offline-betalningsmedlet.

Konsekvenser för myndigheterna

Enligt kommissionens bedömning kommer kostnaderna för utvecklande, uppbyggnad och underhåll av back-end-systemen att täckas inom eurosystelet. De högsta kostnaderna för systemen bedöms hänföra sig till cybersäkerhet samt investeringar för att trygga kontinuerlig verksamhet. Kommissionen bedömer att eurosystelet kan dra nytta av förtroendet för det monetära systemet, och i vissa situationer kan utgivningen av pengar ge upphov till seignorage.

Enligt kommissionen förslag ska en eller flera behöriga myndigheter utses för övervakningen av de avgifter som tas ut för betaltjänster i digital euro. För närvarande ansvarar Finansinspektionen för tillsynen över förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner i Finland i enlighet med betaltjänstlagen 290/2010. Övervakningen av avgifter som tas ut för betalningstransaktioner i digital euro är således en uppgift med nära koppling till Finansinspektionens nuvarande tillsynsuppgifter. De betaltjänstleverantörer som avses i förordningen står sedan tidigare under Finansinspektionens tillsyn. Statsrådet bedömer att det inte inverkar avsevärt på de resurser som behövs för att genomföra övervakningen om Finansinspektionen eventuellt utses till den behöriga myndighet som avses i förordningen. Resursbehov hänföra sig i första hand till inledandet av övervakningen av kostnaderna för det nya betalningsmedlet och till personalens utbildningsbehov, som har nära koppling till tillsynen över förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. När det gäller lagstiftningen blir det sannolikt nödvändigt att utvidga betaltjänstlagens bestämmelser om tillsyn och påföljder till även efterlevnaden av de begränsningar som gäller avgifter för betaltjänster i digital euro. Statsrådet betonar emellertid att uppskattningarna av de resurser som krävs för tillsynsuppgifterna i anslutning till den digitala euron är gjorda i ett tidigt skede av projektet och av preliminär karaktär, så resursbehovet måste bedömas mer ingående när helhetsbilden av de eventuella nya tillsynsuppgifterna har klarnat.

Tillsynen över efterlevnaden av ställningen som lagligt betalningsmedel är en slags tillsynsuppgift, som kräver att en behörig myndighet utses och att en eventuell tillsynsfunktion inrättas vid behov. Tillsynsfunktionen kan eventuellt grunda sig på konsumentkunders klagomål om underlåtenhet att iaktta ställningen som lagligt betalningsmedel.

Den offentliga aktörens distributions- och serviceskyldighet

Den distributions- och serviceskyldighet som åläggs en offentlig aktör kräver investeringar för att fullgöra skyldigheterna. Genomförandet beror på det nationella beslutsfattandet och kan ske till exempel genom att påföra nationella, regionala eller lokala aktörer skyldigheten. Dessutom kan skyldigheten också åläggas ett postgiroinstitut, om det med stöd av den nationella lagstiftningen har rätt att tillhandahålla betaltjänster.

Statsrådets preliminära bedömning är att öppnandet och användningen av tjänster i digital euro via en offentlig aktör kommer sannolikt att beröra en relativt liten kundgrupp. Att det totala

antalet bankkontor minskar och tillgången till användarstöd för digitala tjänster ansikte mot ansikte därmed begränsas kan styra kundgrupper till den offentliga tjänsteleverantören. Statsrådet bedömer att de användargrupper som trots heltäckande help desk-kanaler inte kan använda elektroniska betalningsmedel kommer även i fortsättningen att vara beroende av betaltjänster som handelns aktörer tillhandahåller utanför digitala servicekanaler. Det har föreskrivits att användningen av grundläggande betalningstjänster i digital euro ska vara avgiftsfri för personkunder, varvid konkurrensen om kunder kan fokuseras på eventuella mer omfattande ytterligare betaltjänster, där den privata sektorn har en konkurrensfördel jämfört med den offentliga aktörer när det gäller att tillhandahålla och ordna tjänster. Statsrådet bedömer att i den inledande fasen kommer antalet kunder som omfattas av den offentliga aktörens tjänster sannolikt att vara begränsat. Om nätverk av bankkontor fortsätter att utglesas kan det emellertid göra den offentliga tjänsteleverantören mer lockande för användarna, om den offentliga tjänsteleverantörens servicenätverk är mer heltäckande och lättillgängligare ur användarens synvinkel än de privata alternativen.

Den offentliga aktören åsamkas initialkostnader inte bara för anskaffningen av system och lokaler utan också för uppbyggnaden av affärsprocesserna. De har att göra med kundservice, lokaler, förhindrande av penningtvätt, kundkontroll, bedrägeribekämpning, ekonomisk förvaltning, samt inrättandet av andra processer som gör det möjligt att tillhandahålla betaltjänster och värvning av personal eller omskolning av befintlig personal. Den offentliga aktören orsakar operativa kostnader för tillhandahållande och underhåll av tjänster. Till dessa kostnader hör till exempel kostnader för datanätförbindelser, bedrägeribekämpning, kundservice, hantering av betalningsrörelsen, samt för uppfyllande av kraven på kundkontroll och förhindrande av penningtvätt. Statsrådets bedömning är att de operativa kostnaderna kommer att vara ungefär lika stora som motsvarande operativa kostnader för privata betaltjänstleverantörer.

Inrättandet av en eventuell aktör är förenat med betydande initiala investeringar för att bygga upp back-end-system och starta upp verksamheten, som är svåra att uppskatta. Jämförelseobjekt kan hittas till exempel i kostnaderna för inrättandet av kontosystemet inom försörjningsberedskapen, som vid beredningen uppskattades till cirka 2,5 miljoner euro, samt i kostnaderna för förvaltningen, som uppskattades till cirka 1,5–2 miljoner euro per år.⁶ Anskaffningen av de tjänster som hänför sig till systemet och upprätthållandet av beredskapen förutsatte också utökade personalresurser vid verket. Inrättandet av Tullens bank- och betalkontoregister uppskattades orsaka kostnader på 3,94 miljoner euro och förvaltningen av registret uppskattades kosta cirka 1,18 miljoner euro per år.⁷

Andra konsekvenser i anslutning till miljön, sociala rättigheter samt grundläggande fri- och rättigheter

Kommissionen bedömer att miljökonsekvenserna i anslutning till den digitala euron motsvarar miljökonsekvenserna av de nuvarande elektroniska betalningsmedlen. Jämfört med kontanter har den digitala euron mindre negativa miljöeffekter med avseende på till exempel logistik och tryckningen av kontanter. Den digitala eurons energiförbrukning motsvarar enligt kommissionens bedömningar de nuvarande kreditkortssystemens energiförbrukning.

6 Förslagets förhållande till grundlagen och till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

⁶ https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_104+2022.aspx

⁷ https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_167+2018.aspx

Statsrådet anser inte att förslagen står i konflikt med Finlands grundlag eller med för-drag om grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter som är bindande för Finland.

7 Ålands behörighet

Med stöd av 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör ärendet till rikets lag-stiftnings-behörighet.

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Ansvarigt utskott för lagstiftningsförslagen i Europaparlamentet är utskottet för ekonomi och valutafrågor (ECON). Europaparlamentet har ännu inte inlett behandlingen av förslagen eller utsett föredragande.

Behandlingen av förslagen tillsammans med förordningen om eurosedlars och euromynts ställning som lagliga betalningsmedel har inletts i rådets arbetsgrupp för finansiella tjänster på det första mötet den 19 juli 2023. De andra medlemsstaternas officiella ståndpunkter är ännu inte kända, men preliminärt förefaller det som att förslaget till lagstiftningen kräver en djupare och grundligare behandling än normalt i arbetsgruppen för finansiella tjänster.

9 Nationell behandling av förslaget

Förslaget till förordning jämte utkastet till statsrådets skrivelse har behandlats på i ett skriftligt förfarande i sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser (sektion 10) under kommittén för EU-ärenden den 7–21 september 2023.

Förslaget till förordning jämte statsrådets skrivelse har behandlats på EU-ministerutskottets möte den 13 oktober 2023.

10 Statsrådets ståndpunkt

Allmänt om den digitala euron

Statsrådet ställer sig positivt till målet för kommissionens förslag att öka konkurrensen på mass-betalningsmarknaden, inom serviceutbudet och infrastrukturen. Statsrådet anser att betalningar är en grundläggande förutsättning för ekonomisk aktivitet, och hinder mot att omfattas av dem kan inverka negativt på den ekonomiska aktiviteten. Statsrådet anser att en marknadsstruktur där marknadsandelarna koncentreras till några få globala tjänsteleverantörer när användningen av kontanter minskar inte nödvändigtvis möjliggör en med tanke på ekonomin och samhället rättvis konkurrens- och förhandlingskonstellation mellan olika stora företag, konsumenter och andra aktörer. Statsrådet påpekar också att när det gäller en så samhällskritisk grundläggande tjänst som betalningar kan ett mycket stort beroende av enskilda tjänsteleverantörer utanför EU utgöra en risk även för försörjningsberedskapen och den öppna strategiska autonomin i Finland och Europa.

Statsrådet konstaterar att det monetära systemets trovärdighet bygger förtroende för såväl anka-ret för monetära systemet som affärsbankspengar. Av denna orsak finner statsrådet det viktigt att allmänheten har tillgång till allmänt godtagna och tillförlitliga centralbankspengar också i den digitala ekonomin.

Statsrådet understöder åtgärder genom vilka behandlingen av eventuella digitala centralbanks-pengar i lagstiftningen klarläggs både i euroområdet och i området för den gemensamma marknaden. Statsrådet finner det särskilt viktigt att bästa möjliga tekniska genomförande eftersträvas så att den digitala euron erbjuder klara fördelar för både distributörer, handlare och konsumenter när det gäller att främja utvecklandet av datadriven ekonomi och digital konkurrenskraft. Dessutom borde bestämmelserna på ett ändamålsenligt sätt sammanfalla med bestämmelserna om privata betalningsmedel.

Statsrådet betonar att den digitala euron är ett nytt betalningsmedel som kompletterar dagens massbetalningsmarknad och betalningsmedel, och anser att när beredningen av förslaget fortsätter bör man beakta konkurrensaspekter på massbetalningsmarknaden samt förutsättningarna för heterogena marknadsaktörers deltagande.

Ställningen som lagligt betalningsmedel

Statsrådet anser att de olika formerna av centralbankspengar borde i stor utsträckning regleras med samma villkor, så att den digitala eurons ställning som lagligt betalningsmedel kan jämföras med eurosedlars och euromynts motsvarande ställning, dock med beaktande av särdragen hos såväl digitala betalningar som kontanter.

Distributionen

Statsrådet anser att den valda distributionsmodellen går i rätt riktning. Statsrådet konstaterar att kommissionens förslag främjar allmänhetens tillgång till betaltjänster genom den skyldighet att distribuera den digitala euron som anvisas kreditinstitut som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner och en offentlig aktör i medlemsstaterna. Statsrådet anser att tillvägagångssättet när det gäller distributionsskyldigheten måste vara rättvist för att tillräckligt stödja finansiell integration som en omfattande helhet med hänsyn till nationella särdrag. Statsrådet förhåller sig reserverat till den offentliga aktörens distributions- och serviceskyldighet, eftersom man anser att denna skyldighet är förenad med flera öppna frågor, såsom de fördelar som eventuellt uppnås i förhållande till storleken på de offentliga investeringar som krävs för att genomföra skyldigheten i praktiken.

Begränsningarna av kostnadsfördelningen

Statsrådet anser att ett fungerande betalningsförmedlingssystem kräver tillräckliga ekonomiska incitament i bakgrunden för såväl dem som använder tjänsterna som tjänsteleverantörerna. Statsrådet finner det viktigt att eventuella legislativa åtgärder för att begränsa kostnaderna är proportionerliga och möjliggör en flexibel marknad samt innovationer som stärker förutsättningarna för företagande.

Den digitala euron som värdebevarare

Statsrådet finner det viktigt att konsekvenserna för det finansiella systemets stabilitet bedöms noggrant och att eventuella innehavsgränser dimensioneras så att finansiell stabilitet tryggas, dock å andra sidan med hänsyn till aspekter på en smidig användning av betalningsmedlet. Statsrådet understöder målen att begränsa intresset för den digitala euron som investeringsobjekt och betonar samtidigt dess ställning som betalningsmedel.

Integritetsskyddet och personuppgiftsskyddet, samt förhindrandet av penningtvätt

Statsrådet anser att den digitala euron måste vara ett synnerligen tillförlitligt betalningsmedel för användarna. Vid sidan av starkt integritetsskydd och personuppgiftsskydd anser statsrådet det nödvändigt att säkerställa ett riskbaserat tillvägagångssätt med avseende på brottsbekämpning. Statsrådet anser att när det gäller till exempel små betalningstransaktioner kan ett starkare integritetsskydd och personuppgiftsskydd erbjudas samtidigt som det görs möjligt att betala med digitala euron utan direkt internetanslutning. Statsrådet finner det viktigt att regleringen, inklusive myndigheternas rätt till information, är riskbaserad och i linje med andra betalningslösningar med motsvarande risknivå.

Statsrådet anser det viktigt att rättsaktsförslagets överensstämmelse med EU:s dataskyddsbestämmelser säkerställs när beredningen fortsätter. Under den fortsatta beredningen borde man dessutom försäkra sig om att det föreskrivs om sådant som är av betydelse för personuppgiftsskyddet i grundakten och inte i en delegerad akt.

De tekniska egenskaperna

Statsrådet anser det viktigt att så många invånare i euroområdet som möjligt har tillgång till och kan använda den digitala euron. Statsrådet konstaterar att det tekniska genomförandet har flera effekter på de aspekter som gäller fullgörandet av skyldigheterna, och anser att lösningarna går i rätt riktning när de möjliggör smidig kompatibilitet för den digitala euron med allmänna standarder, vilket gör det möjligt att bygga upp nya innovationer kring betalningsschemat.

Statsrådet stödjer ett tillvägagångssätt där den digitala euron möjliggör elektroniska betalningar även utan internetanslutning. Den så kallade offline användningsmöjligheten kan öka möjligheten till elektroniska betalningar i flera fall än tidigare.

Statsrådet konstaterar att när beredningen fortsätter bör uppmärksamhet också fästas vid överensstämmelsen mellan förslaget som gäller den digitala euron och eIDAS-förordningen samt klarhet bringas i kraven på kompatibilitet och integration mellan tjänster som utnyttjar den digitala euron och plånbokssapplikationer enligt eIDAS-förordningen. Statsrådet anser att när frontendlösningar genomförs och i kraven på dem borde marknaden ges tillräckligt utrymme att genomföra användarvänliga lösningar med beaktande av att plånbokssapplikationerna enligt eIDAS-förordningen i princip inte är utformade som betalningsmedel.

Statsrådet anser det viktigt att den digitala euron erbjuder en miljö som på lika villkor är öppen för nya privata innovationer genom det aktuella ekosystemet. Statsrådet konstaterar att om den digitala eurons egenskaper definieras på förhand kan det eventuellt påverka beaktandet av den tekniska utvecklingen och allmänhetens föränderliga behov. Statsrådet anser det viktigt att bestämmelserna om mobila enheters teknik driver principerna om en konkurrensutsatt och företagavvänlig öppen marknadsekonomi, där privata aktörer i grindvaksposition inte kan förhindra att såväl privata som offentliga innovationer utvecklas utifrån enheter och program.

Slutbestämmelser

Statsrådet fäster uppmärksamhet vid den snara tidpunkten för förordningens ikraftträdande, med tanke på de myndighetsåtgärder som krävs och den fas som projektet med den digitala euron befinner sig i. Statsrådet konstaterar att de befogenheter som anges i förslaget till rättsakt måste vara motiverade, proportionerliga och noggrant avgränsade.